

Danmark fortynder sig ud af pesticidproblemet - er det tid til at rense vandet?

Efter de første fund af DMS i drikkevandsboringer tidligere i år blev DMS i al hast 1. juli sat på listen med stoffer, som forsyningselskaber skal tjekke for i alle boringer mindst hvert 3. år gennem den lovpligtige boringskontrol. Illustration: Hanne Kokkegård
Pesticidfund i grundvandet understreger behovet for sprøjteforbud ved vandboringer, men også bedre håndtering af de nuværende forureninger, der vil vare ved i årtier, siger DTU-professor og Dansk Miljøteknologi.

Af [Hanne Kokkegård](#)

[følg @kokkegaard](#)

23. aug 2018 kl. 05:00¹³

Når forsyningselskaber i dag finder stofferne dimethylsulfamid (DMS) desphenylchloridazon og triazolener i vandboringer, lukker de boringen, hvis forureningen er voldsom. I de fleste tilfælde fortynder de sig dog ud af problemet ved at blande vandet med andet vand uden pesticidrester, så koncentrationen ryger under grænseværdien.

Men den metode er i længden uhensigtsmæssig og også umoralsk, selv om vandkvaliteten er okay. I stedet bør man erkende, at rensning af drikkevandet er den

rigtige vej frem, mener Hans-Jørgen Albrechtsen, professor på Institut for Vand og Miljøteknologi ved DTU Miljø:

»Man kan spørge sig selv, om det er rimeligt, at man i stedet for at have en mindre mængde beskidt vand, som man renser, så i dag sørger for, at alt vandet er beskidt, men bare meget mindre beskidt?«.

Hans melding kommer samtidig med, at oppositionen torsdag har kaldt miljø- og fødevareministeren i samråd for at høre, hvad ministeren vil gøre for at beskytte danskernes grundvand mod stoffer som DMS.

Og hans holdning støttes af brancheorganisationen Dansk Miljøteknologi, hvis medlemmer lever af at sælge vandværker og vandteknologier.

»Efterhånden som man ser fortidens synder melde sig gennem stadig flere opdagede forureninger, er det ikke vejen frem at lukke borer og finde nye. I dag vælger man en løsning med at fortynde sig ud af problemet, så man smører problemet ud over alle forbrugere. Vi synes, at Danmark bør gøre op med gamle dogmer om, at vi ikke skal rense vandet. For vi er måske kommet til et punkt, hvor vi bør gøre det,« siger Jørn Jespersen, direktør i Dansk Miljøteknologi.

Vi drikker gammelt vand

Både Jørn Jespersen og Hans-Jørgen Albrechtsen mener, at det er fornuftigt, at politikerne diskuterer, hvordan man kan beskytte grundvandet. F.eks. gennem sprøjteforbud i boringsnære beskyttelsesområder nær vandboringer, de såkaldte BNBO'ere.

»Vi på linje med Danva (drikkevands- og spildevandsselskabernes interesseorganisation, red.). Vi synes, at man skal udvide antallet af prøver, som man tager, så man finder problemerne meget tidligt. Og vi synes, at det er meget fornuftigt, at man får lavet beskyttelsesområder, så man beskytter drikkevandsressourcen i størst mulig grad,« siger Jørn Jespersen.

Læs også: [Omfattende pesticidforurening af Københavns drikkevand](#)

I iveren for at sikre børn og børnebørn rent drikkevand i fremtiden må man dog ikke glemme nutidens problemer, pointerer DTU-professoren.

[Luk annoncen](#) Annonce

»Uanset, om vi fik truffet vidtgående, men rigtige beslutninger, som f.eks. at der fra i dag aldrig mere ville komme nogen pesticider ud på markerne, som ville kunne true grundvandet, så vil det vand, som vi pumper op i dag, stadig være 30-50 eller helt op til 100 år gammelt. Så de pesticider, som er blevet brugt indtil nu og som har potentiale for at sive ned, vil genere os de næste 30-40-50 år,« siger Hans-Jørgen Albrechtsen.

Spørgsmålet er så, hvad vi gør i mellemtiden? Og der er rensning oplagt. For når politikerne taler om, at det er udansk at rense drikkevandet, skal man huske, Danmark allerede renser for blandt andet metan, sulfid, jern, mangan, arsen, ammonium, nikkel og sommetider også pesticider – gennem fysiske, kemiske og mikrobielle processer. Derfor er skridtet til at udvide rensningen ikke så stor, mener han.

»Jeg synes faktisk, at det er lidt hult, at både forsyningerne og myndighederne siger, at det er rent kildevand, der kommer ud af hanerne. Det er rent, men det er ikke urenset. Og jeg tror, at man vil stå sig meget stærkere ved at sige, at vi anvender teknologier til at sikre, at det vand, der kommer ud af hanen, er sikkert,« siger Hans-Jørgen Albrechtsen.

Er rensning en glidebane?

Et af argumenterne for ikke at rense drikkevandet er, at det kunne øge problemet med forurening, fordi man så bare ville give los og øge forureningen, fordi man bare kunne rense sig ud af problemet.

Men hverken DTU-professoren eller Dansk Miljøteknologi vil anerkende det argument.

»Jeg synes ikke, at argumentationen om, at det bliver en glidebane, holder. Jeg har sikkerhedsseler i min bil, airbag og ABS-bremser, men fordi jeg har de tre ting i min bil, begynder jeg jo ikke at køre råddent. Så det med at lægge flere sikkerhedssystemer på for at øge sikkerheden, gør jo ikke, at vi begynder at tage yderligere risici. Jeg tror ikke, at nogen har interesse i at ville forurene vores grundvand,« siger Hans-Jørgen Albrechtsen.

Finder mere forurening fordi man leder

Når man i dag finder flere stoffer end tidligere skyldes det, at forsyningsselskaberne er begyndt at analysere vandet for det. Teknologien har været til stede længe, men man har bare sat kikkerten for det blinde øje, forklarer Hans-Jørgen Albrechtsen.

Det er forsyningsselskaberne selv, der har startet på at lede efter stofferne. Og i den forbindelse burde nogen havde røde ører, mener professoren.

Læs også: [Pesticidfund i drikkevandsboringer breder sig som ringe i vandet](#)

»Det er bekymrende, at myndighederne, som har godkendt stofferne, faktisk ikke har været i stand til at vurdere, at stofferne ville udgøre en trussel mod grundvandet, og heller ikke har set på, om stofferne var problematiske. Man har sovet i timen,« siger Hans-Jørgen Albrechtsen.

Bevar tilliden – og roen

Både han og Jørn Jespersen taler om vigtigheden af at bevare tilliden, men også roen hos forbrugerne:

»Det afgørende for os er den faglige stolthed, der ligger i, at virksomhederne ved, at de kan levere vandsystemer, der leverer rent vand til forbrugeren. Vi er i Danmark med rette

meget stolte over, at vi har en drikkevandsforsyning, der er baseret på grundvand, og at det er rent, når det kommer ud til forbrugerne. Og dér er pesticiderne og håndteringen med fortynding en bombe under det rene drikkevand,« mener Jørn Jespersen fra Dansk Miljøteknologi.

Læs også: [Vandbranchen efter 'tilfældigt' pesticidfund: Miljøstyrelsen bør tage teten](#)

»Jeg synes også, at det er vigtigt at sige, at selv om vi sommetider drikker vand, der er tæt på grænseværdien af et stof, så drikker vi også juice eller mælk, hvor mængden af stoffet må ligge langt over grænseværdien i vand. Og der har man vurderet sundhedsmæssigt, at det ikke er farligt. Så man skal også huske ikke at blive hysterisk omkring det,« siger Hans-Jørgen Albrechtsen.

Sidste efterår nedsatte ministeren en arbejdsgruppe med myndigheder, forskere og organisationer, der sammen taler om, hvad man skal gøre for at beskytte grundvandet. Dansk Miljøteknologi sidder ikke med i den gruppe, men vil forsøge at blive en del af den.